

EDİTÖR'DEN | EDITORIAL

Değerli Okuyucularımız,

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi bünyesindeki Usul İslam Araştırmaları Dergisi'nin 37. sayısına hoş geldiniz. İlahiyat alanında klasik ve güncel yaklaşımlarıyla dikkat çeken birçok bilimsel araştırmayı sizlere sunmaktan dolayı heyecan ve mutluluk duyuyoruz. Bir önceki sayımızdan bu sayıya kadar geçen süre içerisinde büyük bir ilgiye mazhar olan dergimize pek çok makale gönderilmişti. Bunlar arasından hakem onayı alınarak seçilen toplam sekiz özgün makale ve iki kitap tanıtımı ile karşınızdayız.

Dergimizdeki ilk makale, Doç. Dr. Emine Ögük tarafından “Adalet İlkesi, İnsan ve Toplum Üzerindeki Yansımaları: Mâtürîdî Örneği” başlığıyla kaleme alınmıştır. Araştırmada adaletin mahiyeti, ilişkili olduğu kavramlar, türleri ve toplumdaki tezahürleri tanıtılarak adaletin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin neler olduğu Mâtürîdî düşüncesi çerçevesinde tetkik edilmiştir.

İkinci makale, Arş. Gör. Salih Güner'e aittir. Güner, “Hâss Lafzın Delâleti Çerçevesindeki Tartışmalar ve Fürû Fıkha Yansımaları (Hanefî ve Şâfiî Mezhebi Özelinde)” başlıklı çalışmada fıkıh usulünde tartışmalı bir konu olan hâss lafzın delâleti ve beyanı problemi üzerinde durmaktadır. Meseleyi Hanefî ve Şâfiî eksenli görüşlerle sürdüren yazar, makalesinde her iki mezhebin hâss lafza bakış açısını ele almış, ardından usûl-fürû farklılaşmasının sebep ve sonuçlarını tahlil etmiştir.

Üçüncü makale, “Kadızzâde Mehmed Efendi'nin *Cevâhiru'l-İslâm* Adlı Eseri ve Bu Eserdeki İtikadî Görüşlerinin Tahlili” başlığını taşımaktadır. Dr. Ali Durmuş tarafından hazırlanan makalede, Kadızzâde'nin söz konusu eseri sade bir dille latinize edilerek bilhassa itikadî görüşlerinin tespitine yönelik analizler yapılmıştır.

Dördüncü makale, Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan Polat tarafından “Osmanlı Devleti’nde Ayasofya Camii Kayyımları (Ayasofya’nın Bakım ve Temizlik Görevlileri)” başlığıyla hazırlanmış olup, Fatih Sultan Mehmed’in Ayasofya vakfiyesinde görevlendirdiği kayyımlardan başlamak üzere diğer kayyımların vazife ve hakları, sosyal konumları tetkik edilmiş, ayrıca son dönemlerde görevini kötüye kullanan istismarcı kayyımlardan bahsedilmiştir.

Beşinci makale, Dr. Betül Acar’a ait olup “Memlûklerdeki Ağır Teşhir Cezalarının Fıkhî Olarak Konumlandırılması” başlığıyla dergimizde yer almıştır. Makalede, öncelikle İslâm ceza hukukunda infazda hakkaniyeti sağlayacak bazı ilkelere değinilmiş, ardından teşhir cezasının mahiyeti ve Memlûklerde teşhir cezası ile ilgili oldukça ilginç ve çarpıcı örnekler zikredildikten sonra bu cezaların fıkıh doktrini içerisindeki yeri tespiti edilmiştir.

Altıncı makale, Yüksek Lisans öğrencisi Gürkan Eyigün tarafından kaleme alınmıştır. “Mâide Sûresi 93. Âyetin Müşkilü'l-Kur’ân Açısından Değerlendirilmesi” başlığını taşıyan makale, ilgili âyetle benzer konuda indirilen diğer âyetler arasında yenilip içilmesi haram olan gıdalarda akla gelebilecek soru işaretlerini izale etmeye çalışmakta ve tefsir usûlünde önemli bir yere sahip “Müşkilü'l-Kur’ân” meselesini gündeme taşımaktadır.

Yedinci makale, Dr. Yahya Solmaz tarafından kale alınmıştır. “Hilâfet Yönetim Sisteminde Halifenin Göreve Gelmesinde Seçimin Yeri -Ehlü'l-Hall ve'l-Akd Modeli-” başlıklı makalede, İslam âlimlerinin halifenin göreve geliş yöntemleri ile ilgili görüşleri, râşit halifeler devrinde hayat bulan uygulamalar esas alınarak incelenmiş ve halife seçiminde ehlü'l-hall ve'l-akd modeli ile ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Sekizinci ve son makale, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Numan Ünver’e aittir. “Tazmin Yükümlülüğü Üstlenilmeyen Şeyden Kâr Elde

Edilmesi” isimli makalede yazar, fukahânın damân-kâr ilişkisini ne şekilde ele aldıklarını çeşitli örneklerle ortaya koymakta, bu noktada kârın sebepleri olarak zikredilen mal-amel-damân üçlüsü arasındaki ilişki üzerinde bilhassa durarak bunlarla helâl kâr arasındaki alakayı netleştirmeye çalışmaktadır.

Dergimizin kitâbiyat bölümünde ise Yüksek Lisans öğrencisi Musa Calayır, Dr. Ali Durmuş’un kaleme aldığı “Osmanlı Hanefilerinin Hanefiliğe Eleştirisi: Kadızâdeliler Hareketi” başlıklı kitabını değerlendirmiştir. Bunun yanında bir diğer Yüksek Lisans öğrencisi Muhammed Ebü'l-Yüsr el-Attar, Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir’in “Hadis Karşıtları Ne Yapmak İstiyor?” isimli kitabını Arapça olarak tanıtmaktadır.

Usul dergisinin 37. sayısının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, alan editörlerimize, dil ve yazım editörlerimize, hakem olarak görev yapan bütün akademisyenlerimize ve özellikle de geçmiş sayılarımızda editör olarak hizmet veren Prof. Dr. Recep Cici Bey’e Yayın Kurulumuz adına şükranlarımızı arz ederiz. Ayrıca Üniversitemize rektör olarak yeni atanan ve dergimizin sahipliğini üstlenen Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar Bey’e ve nihayet dergimizle ilgili taleplerimizi memnuniyetle karşılayan dekanımız Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz Hocamıza dergi ekibi olarak çok teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Mustafa Öztürk

Editör